

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, Augustus' 18-dikán, 1820.

Spanyol Ország.

Az Országgló Familia' örökös következési' jusára 's rendjére nézve illy határozást tett, nem Törvény, hanem Dekretum-formában, Julius' 17-dikén a' Cortesek' gyűlése: —“

„A' Cortesek' a' Constitúció által nékiek adatott hatalomnak ereje szerént és azon tekintetből, hogy azok a' politikai környülállások, mellyekre nézve a' közönséges és Rendkívülvaló Cortesek a' magok 1812-töben Mártzius' 18-dikán kiadott Dekretumjok által Infáns Don Francesco-de-Paulát és ennek testvér hugát Donna Maria Ludovika Infánsaszszonyt, 's az ő maradékaikat a' trónusra való következésből kizárták vala, szerencsésen megszűntek: az említett Dekretumot megmásolják, 's meghatározzák, hogy a' nevezett Infáns és Infánsaszszony és törvényes maradékaik, a' Constitúciónak 180-dik cikkelyében meghatározott örökös következés' rendjével megegyezőleg, a' trónusra való következési jussal birjanak. Ehez képpent Don Carlosnak 's törvényes maradékainak gyermekeik nem lévén az ő testvér öcsére Don Francesco-de-Paulára, ennek gyermekei nem lévén a' Király' idős testvér hugára a' Portugalliai 's Brasiliai Királynéra Donna Joakinára, 's törvényes maradékai ennek se' lévén a' Király' 2-dik testvér hugára, a' fennebb nevezett Lukkai Herczegnére Donna Maria Ludovikára, 's ha törvényes örökösei

ennek se' lennének, Donna Maria Isabelára a' Király' 3-dik testvér hugára a' Két Siciliák' Országá' Koronaörökösének felelőségére szálljon a' Spanyol Korona. Ezeknek magtalanul való kihalássok után pedig a' Királyi familia' egyéb ágaira szálljon ezen Korona.“

Azután sok olyan külömbkülömbféle jóvállások olvastattak-fel, mellyek mind a' törvényhozási tárgyak közzé tartoznak, millyenek: a' közönséges tanulás, a' katonaszemélyek' házossága, a' nemességnek a' katonai oskolákba való felvétetésekor már külföldben is szükségtelenné lett megmutatásának eltörlése, a' Státustanácsnak tellyes számra, úgymint 40 személyekre lejendő emeltetése. A' fontosabb jóvállások közt fordultak továbbá elé Jul. 18-dikán: „Hogy az idegeneknek jószágát sem elvenni se' letartóztatni ne lehessen; hogy meg kell hívni Király' ő Felségét, hogy sem a' maga Udvarában sem a' fegyveres sergeknél idegen országoknak fábrikáikban 's egyéb kézi mívhelyekben készült holmiket ne használjon; hogy proklamátziókat kell a' néphez intézni, melyben magyaráztassanak-meg mind azok a' jó következesek, mellyek a' Constitúciónál az országra háromlanak, 's hogy ezen proklamátzió minden Egyházak' prédikáló székeiből olvastassék-fel; Hogy minden Klastromok, a' mellyekben 12-tönel több Barátok nem találatnak, a' szomszédjokhoz csatoltassanak, 's hogy az azonygy Szerzetbéli Barátok minden városokban egy klastromba

mennyenek lakni; Hogy az idegen gabonának Frantzia Országból való bevitettése mind addig ne legyen szabad, míg a' honnyi gabonának meghatározott mérője 70 Reálnál nem drágább, 's a' belső gabonát mind addig ne legyen szabad kivinni, míg a' honnyi gabona' mérőjének árja 40 Reálnál alább nem száll; Hogy a' mostan Országló Király ennekutánna a' közönséges Aktákban ne VII-dik Ferdinandusnak, hanem Nagy Ferdinandusnak neveztessek, és hogy valamint az Ország' fő városában úgy minden Spanyol tartományoknak fő városaikban egy-egy oszlop állittassék-fel, melyre kevés szókkal, azon esztendőnek, 's hónap' napjának száma metzessék-fel, mellyen a' Király a' Constitúzióra megesküdött, Hogy a' Porlier, Lacy, és Acevedo Generálisoknak, a' kik életjüket a' nép' jusainak oltalmazásában vesztették-el, neveiket az Alvarez' neve mellé helyeztessék. — Mind ezek után a' Hadi Minisnek azon testörző strázsát illető történetről való tudósítását halgatta-meg a' gyűlés, a' ki Julius' 9-dikére virradó éjszaka megölettetett. A' testörző seregek ezen történetért még mind ez ideig nem volt szabad kimenni a' kvártélyáról. A' Madridi Ujságlevelek két ellenkező vélekedést jelentettek 's nyilatkoztattak-ki ezen eszközzel való élésnek szükséges vagy igasságos voltáranézve.

Moreno Güerra nevű Követ azt a' fontos jóvallást tette, hogy határozza-meg a' gyűlés, hogy vizgálat alá kell venni a' nemzet' állapotját. Indító okúl egyebek közt azt is felhozta, hogy nyughatatlankodtató hírek kezdtek szárnyalni, 's a' mi több egy Püspök ellene szegezte magát a' Király' azon parancsolatjának, hogy a' Constitúziót a' templomokban is ki kellessék hirdotai. Némelly más Követek ellene

mondttak ezen jóvallásnak abból a' tekintetből, hogy melly veszedelmes következései lehetnének annak, ha a' jelenlévő környülállások között illy hathatós eszközzel élne a' gyűlés.

Jóvallások tétettek továbbá sok egyéb féle tárgyokról. Ilyenek voltak: Hogy az Amerikai elpártolt tartományokra nézve határozzanak közönséges Amnestiát; hogy határozzák-meg, hogy a' Cortesek' gyűlésének tagjai az alatt, míg az ő küldetetéssek tart, a' Királytól semmi hivatalt, még Papi jóvedelmet se' fogadhassanak-el, és a' kiknek már effélék adattatva volnának, azokkal addig, míg az ő Követi foglalatosságok tart, ne élhessenek.

Továbbá arról volt szó, hogy, mivel Spanyol Országban a' fekvő jószágokat nagyobbadon a' Papság és fő Nemesség bírják 's egyéb lakosoknak majd semmi jószágok nincsen, melyből a' következik, hogy magokat ezen utólsók ide 's tova való vándorlásra 's lopásra adni kéntelenitetnek: miképpen lehetne ennek elejét venni? Isturicz nevű Követ azt jóvallotta, hogy törvényesen engedjék-meg a' tulajdonosoknak, hogy jószágaikat szabadon eladhassák, a' melyből a' fog következni, hogy a' fekvő jószágok lassanként sok birtokosoknak kezeikre jutnak, és sok emberek, a' kik eddig napszámosok voltak, idővel földbirtokosokká fognak lenni.

Gallicia fő városában Santiagóban Pásztori levelet bocsátott az Érsek az alatta lévőkhöz, melyben ekképpen szoll: „Ne hidjétek Kedves Atyámfiak, azt, hogy az Inquisitió ítélőszékének eltöröltetése által, azon istentelen vagy botránkozttató könyvek 's egyéb irások olvastatásának tilalma is, mellyek a' laistromban megneveztetve vagynak, eltöröltettek volna. Az ilyen könyvek' olvastatásának megtiltására való hatalommal a' Pápa és a' Püspökök

birnak. Ők ezen hatalmat eddig az Inquisitio' itélőszékeire bizták volt: de már most ismét magokhoz veszik vissza."

— Ugyan ezen Pásztori levelében megtiltja az említett Érsek az alatta lévő Papoknak azt, hogy a' Constitúziót a' prédikálószékekből felolvassák: „Maradjatok meg, úgy mond, a' mellett, hogy javasoljátok a' törvényekhez való engedelmességet, 's tegyétek halgatóitokat figyelmetessékké azért, hogy a' Constitúzió csak a' mi Religiónkat proklamálja az Országban megszenvedettnek lenni."

Parcuul nevű Orvos Doktor, a' ki nagy lelküséggel arra határozta vala magát, hogy Majorca szigetére a' pestises emberek' gyógyítására mennyen, mint mondják áldozatjává lett emberi szeretből származott eltökéllettségének. Őtet is elvitte a' pestis. Ezen ostor azért hatalmasodott-el ezen szigeten illy nagyon, hogy a' lakosok, valamely megbocsáthatatlan babonáságból 's engedetlenségéből készebbek eltitkolni nyavalyájokat, hogy sem ispotályba mennyenek. Hogy az itt uralkodó nyavalya valóságos Napkeleti pestis legyen, ezen symptomákból lehet kihozni: „A' betegek' verő ere elgyengül, fő szédelgést 's nagy fő fájást kapnak, 's kelevények (bubójok) nevededik, 's a' többi. A' nyavalya a' beteghez való érés által ragad-el. Arta nevű, 7000 lakosokból álló város és San Servere 's San Lorenzo nevű kis faluk, azok, a' hol uralkodik.

Kérdésbe jött a' Cortesek' gyűlésében, hogy azon Spanyol várak, mellyek az Afrikai partokon találtnak, mint Ceuta, Melilla, és Penon de Velez, esztendőnként mennyi költséggel tartatnak-fenn, 's valyon nem jobb lenne-e ezeket a' Marroccoi Császárnak által engedni, 's a' fenntartatássokra kívántató költséget egy fegyveres hasokból álló seregre fordítani,

melly által a' kereskedés a' Közép tengeren a' tengeri ragadozók ellen oltalmaztassék.

Az úgynevezett Persáknak, vagy azon 69 Követeknek, a' kik 1814-ben kérelmet nyújtottak-be a' Királyhoz a' végre, hogy a' Constitúziót törölje-el, az ügyeket Biztosság' elejébe adta a' Cortesek' gyűlése.

Julius' 20-dikán Solánónak azon fennebb említett jóvallása vétetett fontolás alá, melly szerént ki kellene nyilatkoztatni: Hogy a' nemzet, a' Constitúzió épült Systema' megátolkodott ellenségeire 's a' Saragossai történetekre nézve, továbbá több Püspököknek, név szerént az Orihuelai Püspöknek, azon nyilatkozatásokra nézve, hogy ők a' Constitúziót a' Papok által a' prédikálószékekből magyaráztatni nem akarják, abban az állapotban van, melly a' Constitúziónak 308 - dik Czikkelye által kifejeztetett, 's a' melly szerént a' vádoltatott személyeknek elfogattatássokra nézve a' Constitúzióban találtató formálításokhoz csak annyiban kell az itélőszékeknek magokat alkalmaztatni, a' mennyiben azoknak megtartatása elkerülhetetlenül megkivántatik. — A' Belső Minister úgy felelt Solánónak ezen jóvallására: Hogy a' Ministerek, bár melly nagyon kételkedjenek is némelylek az ő talentomaik eránt, csak ugyan minden gyanakodáson fellyül vannak ők a' magok hazafiui buzgóságára, czélzásaiknak tisztaságára, 's hazájok eránt vonszó szeretetjekre nézve. Az Országlószék figyelemmel követi a' Constitúzió által elejébe szabott vigyázósági régulákat a' Solano Ur által bejelentetett dolgok: a' nézve is; eljárnak ők az ő elejekbe szabott törvények' utján, 's nem jó lenne ezt attól idegen befolyás által megzavarni. — Az Igasság' Ministere azt mondotta, hogy, ha az Orihuelai

Püspök a' Király' parancsolatjának tüstént engedelmeskedni nem fog, Püspöki székét el fogja veszteni. — A' Hadi Minister a' Kadixi történetekre nézve úgy nyilatkozta - ki magát, hogy az ezen vérferdő után való vizsgálódásoknak illy sokáig való háladást csak a' tanuknak nagy sokasága 's a' vizsgálódás' helyjétől való megszesege okozza.

A' Julius' 21 - dikén tartott ülésben olly jelentést terjesztett a' Belső Minister a' Cortesek' gyűlése' elejébe: Hogy a' Gallicziában organizáltatott, a' Constitúzió ellen intéztetett, úgy nevezett Apostoli Junta, eloszolván tagjai Portugalliába futottak volna által; 's hogy Gallicziában általjában vévén nagyon jó indulat uralkodjék, és valamint a' nemzeti ügy a' regularis katona csoportok vételkedve buzgólkodnak a' rendnek fenntartására. — Egy Követ azt a' jóvallást tévén, hogy a' Királynak adjanak Constitúziónális nevezetet, az ő jóvallása elfogadtatott. — Más tagok az Egyházi Tizedeknek eltöröltetését jóvallották. — Ezen jóvallások közül mindenik azon Biztosság' elejébe adattatott, a' mellyik elejébe tartozik.

Indzsínör Oberster Sanchonak, ki a' Cortesek' öszszegyűléséig fennállott Centralis Juntának tagja volt, 's most a' Cortesek' gyűlésének tagja, ezen gyűlés elfogadta azon jóvallását, melly a' következő törvény cikkelyeket foglalja magában: — „A' Szerzetes Papoknak megújított kivánságára, a' Státus' szükségéire, az ármáda' állapotjára, 's végre annak szükséges voltára való tekintetből, hogy a' Státusnak az Egyházi jószágokhoz kellessék folyamodni, következő törvényt fogadtak el a' Cortesek: — „1) Ennekutánna minden Szerzetbéli Papok a' magok Megyés Püspökjök alatt álljanak — 2) Csak azok a' Szerzetes Apáturok esmertessenek meg,

a' kik valamelly Klastromok' előljáróivá, a' Szerzet Papjai gyűlése által és a' Statutumakkal megegyezőleg választottak — 3) Több Klastromot nem kell felállítani, Szerzetes ruhát nem kell többet kiosztani, és semmi klastromi fogadástételt nem kell többé elfogadni — 4) A' Klastromból, a' ki kívánna, kimehet 's illendő élelem rendeltessék néki — 5) Minden városban csak egy Klastroma legyen minden azon egy Szerzetbélieknek — 6) A' melly Klastromban 12 Szerzeteseknél kevesebb találatik, csatoltassék az azon Szerzet' legközelébb lévő Klastromához — A' Kolduló Barátok többé ne kolduljanak — 8) A' Szerzetes Papság' jószágai tétessenek nemzeti jószágokká — 9) A' Cortesek ezen jószágoknak egy meghatározandó részét fordítsák azon katonáknak megjutalmaztatására, kik az insurrektziót a' Constitúziónak helyreállittatására nézve lábraállítottak — 10) A' több része ezen jószágoknak fordittassék azon adósságoknak visszafizettetésekre, mellyeket a' Státus ennekutánna fog tenni — 11. 15 - kig) A' Cortes határozza meg valamint azon Szerzetes Papoknak élelmekre megkivántató summát, a' kik holtok napjáig meg akarnak maradni a' Klastromokban, úgy azokét is, a' kik kilépni kívánkoznak (míg valamelly új állapotot vagy prébendát kapnak), továbbá a' Klastromokban vagy pedig künn élő Apáturak' élelmére kivántató summát is — 16. 20 - szig.) Ezen öt Cikkelyekben azon módok határozatnak meg, hogy miképpen kellessék a' Szerzetes Papoknak a' Státus' tisztviselőjinél, a' Sekulárizáltatásért, holtig való élelemért, 's a' t. kérelmeiket beadni — 21) Az Érsekek és Püspökök senkit nem ordínalhatnak Papságra, addig, míg megyéikben Klastromi Papok találtatni fognak, kik a' templomokban való szolgálatra al-

kalmatosok lesznek — 22) Az Apácák mostantól fogvást a' Megyés Püspökök alá tartoznak — Az Apácák' jószágai hasonlóképpen nemzeti jószágokká tétetnek, 's minden Apácának holtig való penzió rendeltetik, mellyet, mint tettzeni fog, Klastromban vagy azonkívül költhet-el — 2) A' ki ezen Törvénynek nem engedelmeskedik, a' Spanyol földről számkivettétvén, ezenkívül vétkéhez mérséklett büntetést is szenvedhet."

A' Cortesek' utóbbi üléseikben előfordult jóvallások közzé tartoznak még a' feljebb felhordattakon kívül: Hogy az egész Országban minden mértéknemek egygyek legyenek; 's hogy a' Cortesek' gyűlése szálájába a' Daviz és Velarde mej-képeik mellé, a' kik Madridban 1808-ban Május' 2-dikán estek-el, a' Lacy, Porlier, és Acevedó mej-képeiket is tegyék-be; 's hogy a' Civilis, Criminalis, és Kereskedési törvényes könyveket egygyeztessék-meg a' Constitúzió' cikkelyeivel.

A' tanulásraügylő Biztosság azt terjesztette a' gyűlés' elejébe, hogy melly rossz lábon álljon Spanyol Országban a' tanulás' dolga, 's jóvallotta, hogy addig, míg jobb systemát lehetne behozni, állítsák azt vissza, a' melly 1814-ben fennállott, 's e' mellett rendeljenek a' Természet' Státus' és Népek' Törvényeit 's a' Constitúziót magyarázó tanítószékeket. — A' Klastromi tanulásra nézve olly határozás tétetett, hogy a' Klastromokban találtató Barátokra csak a' meglévő Novitiusoknak tanittatása bízattassék.

A' Párisi Gazette-de-France nem olly kedvező tudósítást közöl a' Galliciában folyó dolgokról, mint feljebb irtuk, hogy a' Belső Minister közlött a' Cortesek' gyűlésében. Ezen Gazetteben következő tudósítás jött-ki Santiagóból (Gallicia fő városából) Julius' 22-dikéről: — „Mi ezen

szempillantatban hadakozás által vagyunk körülvéttve. Itt egyszerre nagy erővel kiütött a' Contra-Revolúzió. Az úgynevezett Apostoli Junta, melly magát a' Constitúciónak ellene szegezte, a' Minho vize mellett, melly által Gallicia Portugalliától elválosztatik, megállapodott. Minden valamire való emberek, kik a' Revolúzió által okoztatott kedvetlenségek miatt Portugalliába futottak vala, ide sietnek 's magokat ezen Juntához csatolják. Herczeg Infanta do tegnap által menni szándékszott a' Minhón, hogy az itt megtelepedett Insurgensek' vezérévé legyen. A' Constitúzionalis Elöljárók Orséből elfutván, oda ma reggel három ezer parasztok indittatnak útnak; egymás Insurgens sereg Corunnának fogott, 's a' S. Andrian fél-szigetjét elfoglalva tartja; mi ennek kapuink előtt való megérkezését minden órán várjuk. Azt mondják, hogy az Apostoli Junta' szállása Tuyban van; ármádájának tábori kiáltása ez: „Az Isten és a' Király! kinyilatkoztatott czélzások pedig a' Spanyol Monárkhia' régi szabadságainak fenntartatása. Megjegyzették, hogy a' parasztok igen jó Anglus fegyverekkel voltak felfegyverkezve, 's legbuzóbb elragattatás által lelkesítették. Rizában a' Generalis'-kisérei nevet viselő Regiment magát nagyobb részint hozzájuk csatolta. —

„Ezen hireknek hallására magát a' Corunnai Constitúzionalis Junta Permansnek lenni kinyilatkoztatta, 's minden katonai készületeket megtétetett. Olly jelentést vettünk, hogy Oberster Espinosa az Arragoniai és Castiliai Batalionokkal minden órán meg fog ide érkezni. Érsekünk olly parancsolatot kapott, hogy inét (Santiagóból) haladék nélkül Corunnába vegye útját. Azt halljuk ezen szempillantatban, hogy a' Ponteverdei Consti

tútziónális Regiment, az Insurgensekkel való heves megverekedés után, melly a Minho mellett történt, az Insurgensek részére állott.“ — Utolirás: „Éppen most vettük a' tudósítást, melyben a' jelentetik, hogy a' Burgosi Constitútzionalis Batalion nagyon heves verekedés után megfutamatott, 's az után az Insurgens sereg Orenseebe bement. Hanem ennek még megvalóságosulás kívántatik. A' zürzavar miatt, melly most itt uralkodik, nem vehetünk bizonyos tudósításokat. Annyi bizonyos, hogy 1100 emberekből álló nemzeti sereg, mellyet Corunnánál a' Constitútzionalis Elöljárók hirtelen össze gyűjtöttek, kinyilatkoztatta, hogy nem fog az Apostoli Junta' insurgens sergei ellen esatázni, melyre nézve a' Constitútzionalis Elöljárók nagy félelemben voltak.

A' Cortesek' gyűlése 233 tagokból áll. Ezek között 45 nagyobbadon fő rangú Papok, 33 külömbkülömb rangú katonák, 31 földes Urak és gazdag szántóvető emberek, 44 tisztviselők, 21 Professorok 's egyéb nevű Tudósok, 24 Prokurátorok, 8 első rangú Kereskedők, 19 minden hivatal és titulus nélkül való emberek találhatnak; a' több tagok kevesebbé esmeretes emberek. Ezen 233 tagok közzé vagynak számláltatva a' tengeren-túl lévő tartományoknak 30 képviselőjük is, 's azon 54 számfelett valók is, a' kik arravalók, hogy ha valamelyik valóságos képviselő hirtelen meghalna, megbetegedve, vagy akár melly egyéb okból a' Cortesek' gyűléséből kimaradni kéntelenítették, annak helyét elfoglalják.

Madridban most sziltiben jádząk a' revolútzio időbéli illy ezimű játékokat: „Les Religieuses de Cambrai, és Les Visitandines“, minden odatartozókkal egyetemben.

A' Király és Királyné, a' Külső Mi-

nisterrel 's azon Udvarnokokkal egyetemben, kik a' Királyt a' maga' útozásaiban kísérni szokták, Jul. 20-dikán Madridból a' Sacedoni ferdőre útnak indultak 's oda még azon napon megérkeztek.

Két Siciliák' Országa.

Egy szemmel látó, a' ki Palermót Julius' 19-dikén estve hagyta oda, Livornóba érkezvén, ennek szavai után így irtak Livernóból a' Palermói szomorú történeteknek folytáról: —

„Mikor ezen útas Palermót oda hagyta, a' katonaság, három napig tartott megszárlás után egészen meggyőzöttettett vala; több százak halva az uczákon feküdtek; a' többek pedig elfogattatván, 's a' gallyákra büntetett raboknak azon tömlöczekbe zárattattak, melynek ajtaja előtt most azon bünösök strázsálnak, a' kik kevés napok előtt ugyan ezen tömlöczben ültek vala. Kártácsokkal töltött ágyuk szegezettek ki a' tömlöcz' ellenébe, hogy az abba zárattatva lévő katonák az első jeladásra össze lödöztessenek. Valami három vagy négy ezer Palermói lakosoknak holt testjeik is hasonlóképpen az uczákon heverték. Az Országglás, ha így lehet nevezni, külömbkülömb kereskedő Elöljáróknak kezeikben volt, kik a' fegyverbeöltözködött alacsony népet kommandírozák, 's egy Senátust formáltak, melynek Despotai törvényeit a' tölle függő alacsony nép betű szerént végrehajtja. A' függetlenség 's Nápolytól való örökös elválás közönséges kiáltozás által kívántatott: hanem azok az emberek, kiktől ezen kiáltozás, eredeti képpen szármozott, már eltűntek a' nézőhelyről, avagy ha valamelyik mutatni mérészlette magát, azonnal a' nép' dühösségének áldozatjává lett. A' Herczeg Catolica' és Villafranca'

fejeik — kik között az első, (akkor mi-
kor Nápolyban Frantziák lévén, Sicilia
az Anglusok' védelme alatt volt), a' Sici-
liai Parlamentum' idejében Minister's mind
ketten azon időbéli legrevolúziósabb em-
berek voltak, a' mostani lármában karó
hegyére szurattatva a' városon széllyel
hordoztattak, 's testjeik négyre vágattat-
va négy külömbkülömb uczákon kiszurat-
tattak, vagy kifüggesztettek. Sok mások,
kik között mondják lenni a' kikötőhely'
Commandánsát 's Paterno és Couto Her-
cegeket is, hasonlóképpen meggyilkol-
tattak. A' magános boszszúállás' áldozat-
ai megszámlálhatatlanok. Egy polgár,
esupán azért, hogy három vagy négy tisztet
elrejtteni próbált, agyon lövettetett és
tulajdon háza ajtójára szegeztetett-fel. Na-
gyon sok házak kiprédáltattak, vagy pe-
dig a' bennektaláltatott holmi, házi butor,
az uczára kihányattatott 's hamuvá éget-
tetett. A' rettentőségeknek sokasittatássok-
ra már az élelem' dolgában is fogyatkozás
kezdett lenni, minthogy a' zürzavarban
a' piacra semmi élelmet nem hoztak 's a'
fegyveres parasztságnak ezereknél és szü-
net nélkül folyt-be a' városba. Közönsé-
gesen hitték, hogy, ha éhelhalás talál
következni, a' tömlöczbe záratott katonák
fognak lenni, kiket az éhelhalás legelőbb
is érdekelni fog. A' Palermói kikötőhely-
ben találtató nagyobb hajókat mind letar-
tóztatták, 's az apróbb vagy evezőslapá-
tos hajókról pedig az evezőslapátok elsze-
dettek. A' hajókon találtatott emberek
fogságra vitettek. A' mennyit ezen idő
pontig megtudni lehetett, az azt látszik
mutatni, hogy a' Palermói lárma alatt
a' szigetnek egyéb részein semmi lárma
nem volt, hanem az a' kívánság, hogy
Siciliai szigete függetlenné legyen 's Ná-
polytól elválják, közönséges vala. Egye-
dül Messina városa mutatott hajlandóságot

a' Nápolyban proklamáltatott Constitúzió-
nak elfogadására, de úgy, hogy a' fő Kor-
mányszék, vagy Vice-Királyság, melly
eddig Palermóban volt, Messinába tétet-
tessék által". — (A' Palermói lakosok' számát
130 ezertől fogva 150 ezerre számlálják.
A' Messinailakosok' száma régen 90 ezer-
re telt, de sok viszontagságok miatt úgy
megkevesedett, hogy most, némellyek-
nek erőssítése szerént nem telik 30 ezer-
re).

Mind ezeknél jobb kinézésekkel biz-
tatnak a' Palermóból Julius' 20-dikán in-
dult tudósítások. Az Érsek a' Keresztet
maga előtt vitetvén, 's a' város' uczáin
le 's fel járván a' népet emberiségre 's
csendességre intette, 's remétség is kez-
dett lenni, hogy helyre fog állani a' csen-
desség.

Azon expedízió, a' melly Nápolyból
Palermóba indítottatott vala, oda nem bo-
csáttatott-be, melyre nézve Messinába
vette evezését.

R o m a i S t á t u s o k .

A' Beneventi és Pontecorvói lázza-
dásban legjobban megkülömböztették ma-
gokat a' Pápa' Karabélyosai kiváltképpen
hűséges voltak által; tellyességgel füleket
nem nyitottak a' lázzasztók' sugallásaik-
nak. De vitézségekre nézve sem keve-
sebb dicséretet érdemlettek. Négyen köz-
zülök, kik a' Beneventi kaszárnyában őri-
zetül hátra hagyattattak vala, a' lázzasz-
tók által árulói módon megtámogatottak, 's
hárman, minekutánna sokáig vitézül ol-
talmazták volna magokat, megölettettek.
Mind a' két elől nevezett városok' Ország-
lószeke a' Vezér-tiszteknek arany em-
lékeztető pénzt a' több tiszteknek 's köz-
embereknek pedig egyéb féle jutalmakat
adatott. Az eleseteknek árván maradott fa-

miliájokra' nézve olly rendelést tétetett Pápa ő Szentsége, hogy gond legyen rájuk.

T o s k á n a.

A' Toskonái Nagy Herczeg ő Cs. K. Fő Herczega, Oberster Casa-nuovát nevezte - ki a' maga seregeinek vezérlésére.

É s z a k i A m é r i k a.

Innen olly hírek jöttek, hogy a' Spanyol Ministeriumtól tiszti tudósítás érkezett az Egyesült Státusok' Országlószeréhez, azeránt, hogy már most, minekutánna a' dolgok Spanyol Országban megváltoztak, a' Királynak nincsen az a' jussa, hogy az Orzágnak valamely Amériki tartományát, mint a' két Floridák, a' Cortesek' gyűlésének megegyezése nélkül másnak általengedhesse.

Északi Amérikában társaság áll-fenn, melynek foglalatoskodása abban áll, hogy a' Szerecseneket hazájokba vissza szállítsa, 's az Áfriki partokon egy különös plántatartományt csináljon belőlök. Boyer, Sant Domingo Respublika részének Elölülője, olly ajánlást tétetett ezen társaságnak, hogy ne küldözze ezen Szerecseneket Áfrikába, hanem csak hozzá, mert ő mind be fogadja őket.

D é l i A m é r i k a.

A' Spanyol Országlószerék minden órán Biztosokat indit útnak az elpártolt Amériki Spanyol tartományokhoz békességi és barátságai ajánlásokkal, 's minden környülállások azt mutatják, hogy nem fog sikeretlen maradni az ő odaküldtetéssek. Morillo és Bolívar között már megkötetett a' fegyvernyugvás. A' Buenos-Ayresi Országlószerékhez három Biztosok küldtetnek különösen, melynek mostani zürzavaros állapotja leginkább engedi re-

ménleni a' La-Platai tartományoknak az anyaországhoz való visszatérését, meg-gondolván, hogy melly kedvező jövedővel biztatja őket az anyaország' Consti-tútzioja.

* * *

A' Buenos - Ayresi tudósítások Május' 11-dikén indultak Buenos - Ayresből. Ezek szerént ott ismét egy új, de minden vér-ontás nélkül való revolúzió történt. Saratea, az új Kormányozó, ki a' Püyrredon elkergettetése után az Országló kormányt kezébe fogta vala, látván, hogy a' kormánya alá tartozó tartományok, a' hányan vannak annyi felé huznak, annyi főhöz szítanak, 's meggyözetetvén affelől, hogy ezeket se' meg nem egygyeztettheti sem a' csendességet köztök fenn nem tarthatja, a' kormányt önként letette. Szándékát egy Proklamátzió által Máj. 2-dikán nyilatkoztatta - ki. Megintette a' Buenos-Ayresi lakosokat, hogy az utánna következő Kormányozóhoz Meriahoz engedelmességgel viseltessenek. Ő maga egy ott lévő Anglus hajóra vonta - el magát.

F r a n t z i a O r s z á g.

A' Királyi testörző seregre nézve oly határozást tétetett, hogy ennekutánna minden ezen sereghez tartozó katona egyedül háljon egy ágyban, melyre nézve 20,000 nyoszolyát alkudtak' a' sereg' számára.

Párisban az állandó, vagy nem változó lakosok' száma, a' legújabb felszám-láltatáskor 667,172-tőnek, a' változóké vagy idegeneké, jövekmenőké, 56,794-nek, mindegyütt 713,966-nak találtatott. Mostani népessége egyhatod részszel haladja felül a' Revolúzió előtt való népességet. Az aszszony nép egy ötödrészszel több mint a' férfi.

Valamint a' Párisi ügy az egyéb Departamentekben találtató Oskolákban is az a' nehézség forgott fenn mind ez ideig, hogy a' Protestáns tanulóknak nem volt módjuk a' magok' hite szerént való istentiszteletnek gyakorlására. Ezen nehézség már most elhárított. A' közönséges tanulásra ügyelő Biztosság meghatározta, hogy ezen-túl minden fő Collegiumokban és Lyceumokban Prédikátori Oratoriumok állittassanak-fel a' Protestáns ifjúság' számára. Párisban a' XIV-dik Lajos Lyceumában Julius' 27-dikén már megnyitották a' Protestáns Oratoriumot.

Párisban az Esküdtek' ítélőszéke előtt nevezetes per folyt-le Julius' 27-dikén a' tudományos emberek' rendjére nézve. Marquis Mariaiva panaszt tett valamely előadásért, melly a' Pieces Historiques cím alatt járó gyujtemények között közönségessé tétetett. Az írója ezen Cikkelynek Deschamps, Kiadója könyvkalmár Correard. Az ellenek való panasz foglalatja a' volt: Hogy az említett előadásban sok megbántó jegyzések találtak a' Portugallus Király 's Portugallus nemzet ellen, affélék vettetvén ezen nemzetnek szemére, hogy idegen járom alatt nyög, 's hogy minden Politikai befolyását elvesztette 's a' többi. Már pedig minden kimivelt nemzeteknél fenn kell állani annak a' törvénynek, 's fenn is áll, melly által az idegen Hatalmasságok 's Fejedelmek ellen intéztetett mocskolódások tilalmaztatnak, minthogy ezek által a' Státusok közt fennálló barátságos öszszecsatolódás megzavartathatik. Correardot a' Kiadót azonközben olly jól védelmezte Dumint nevű ifjú Prokurátor, hogy az ítélőszék büntelennek lenni nyilatkoztatta: hanem az író, három esztendeig tartó fogságra és öt ezer Frank birságfizetésre ítéltetett.

Nagy Britannia.

A' Londoni Ujságlevelek szerént a' Királyné a' Parlamentum' háza mellett keresztetett szállást magának, hogy az alatt, míg a' pere tart, ott lakjék. A' Parlamentum' szálájában nem vették észre, hogy ülőhelyet készíttetnének számára: csak a' Prokurátorok' 's tanuk' számára hagytak a' rostély előtt egy négy szegletű üres helyet: hanem azt mondják, hogy közel oda az ő Felsége' számára is fognak valami szobákat általadni, a' honnét szüntelenül való egygyetértést tarthat-fen a' Prokurátoraival, 's a' honnét a' Parlamentumba való ki 's bé menetel olly helyen eshetik, melly a' közönség előtt nem leszen nyilva.

A' Ministeri Kurir nagyon hibáztatja a' Királynénak a' Sunderlandi lakosoktól hozzáintéztetett köszöntésekre adott válaszat, 's azt egyenesen a' néphez való meghívásnak mondja lenni a' Status' hatalma ellen: — „A' Palace-Yardi és Spafieldi Orátorok (úgy mond) ennél hevesebb szavakkal soha sem éltek. Kik (azt kérdi) emezek a' nagyravágyó Uralkodók, kiknek járma alatt ezen régi szabad népnek, mint Királyné ő Felsége erősíti, magát meg kell hajtani, ha, nem a' Király, és nem a' Parlamentum' felső és alsó háza' tagjai?“

A' sokszor említett 's a' Parlamentumban is vitatás alatt forgott, úgynevezett Májlandi Biztosságra nézve, illy cikkelyt adott-ki a' Britton nevű Ujság: — „A' Májlandi Biztosságnak tellyességgel nem volt semmi legális formájú karaktere. E' csak ollyan vizsgálódás, nyomozás, volt, a' millyent tétetni minden magános embernek jussavan, hogy azon dolgokra nézve, mellyek eránt valaki ellen pert akar folytatni, magát bizonyossá tehesse. Nem adott ezen

Biztosság magának semmi méltóságot, nem tulajdonított semmi hatalmat, tehát nem lehet ez ellen semmi olyant felhozni, a' mi, a' mi törvényes rendtartásainkal ellenkezne; ez azoktól egészszen idegen dolog. Az ezen Biztosság előtt tétetett tanubizonyságok tellyességgel nem fognak a' Parlamentumban a' Királyné ellen, biztonyságtételképpen felhordattatni; a' Királyné ellen semmi árulási per nem fog indittatni; 's általjában vévén valamelly törvényes processus sem. A' processus, melly ellene folytattatni fog, csak törvényhozási eszközzel való élés leszen, a' melly tehát semmi törvényes formákhoz, rendszabásokhoz, nem leszen köttetve."

Londonban néhány napoktól fogva olly czédulákat függesztettek - ki több helyekre, mellyek által a' Londoni és környéki munkás lakosok meghivattattak, hogy bizonyos megnevezett csapszékben jelennyenek-meg a' végre, hogy a' Királynéhoz köszöntést határozzanak. A' korcsma neve, a' hova összehivattattak, Jákob' kútja. A' Lord Májor megértvén a' czélzást, tudtára adatta a' korcsmárosnak, hogy meg ne engedje, hogy a' házánál illy gyűlés tartassék, külömben elvesztheti korcsmárosi jussát. Nem lévén azonközben intésének semmi foganatja, több politziai tiszték jelentek-meg Julius' 31-dikén az öszszegyülekezés' helyén, 's a' gyűlés' fejeinek, kik minnyájan esmeretes Radikálisok voltak, tudtokra adták, hogy, ha ezen gyűléstartástól, melly által a' közönséges csendesség megzavartathatna, el nem állanak, erő által fognak elszellesztetni. Halván ezt az öszszegyülekezett sokaság, azonnal eloszlott ugyan ezen korcsmából, de azonban a' Cityn kívül más korcsmaháznál ismét öszszegyülekezvén, egy hajóépítő ácslegényt előlővé változtott. A' gyűlés valami négy

száz szabókból, foldozó csizmadiákból 's egyéb effélékből állott. A' nevezett előlő két óráig tartó beszéddel nyitotta - ki az ülést. Hoszszasan beszélt a' Királyné szenvedéseiről, az ellene elkövetett spi-onkodási systemáról 's a' t. Beszédjét az ő Felségéhez intézett köszöntésen végezte, a' melly felől nagy meglelégedéssel kimondotta, hogy azt ő készítette. Több féle kézmives mesterlegények tartottak beszédeket. Meghatározatott, hogy Alderman Woodhoz is köszöntést intézzenek. A' Királynéhoz intéztetett köszöntésről azt határozták, hogy minden féle kézmives társaságokból két-két mesterlegényt válozzanak, 's ezeknek Deputatziója által küldjék a' Királynéhoz. Mind ezek után, minthogy az alatt számos Politziai emberek érkeztek vala meg ezen helyre is, minden lárma nélkül széllyel oszlott a' gyűlés.

Ujabb Ujságok.

Jul. 25-dikén estve rendkívül való és titkos gyűlést tartottak a' Spanyol Cortesek. Az abban folyt tárgyakról semmit közönségesse nem tettek: hanem közönséges nyughatatlankodás terjedett-el, 's nagyon különös hírek kezdtek szárnyalni. Ugyan csak Julius' 25-dikén reggel olly hirdetés tétetett közönségesse, hogy az éjjeli le 's fel járó fegyveres örző csoportoknak meg van parancsolva, hogy minden gyanusnak látszó embereket, kiket éjjeli 11 óra után eloltalálnak, fogjanak-el. — A' Valadolidi tudósítások szerént az ott lévő hégyes és erdős vidékeken úgynevezett Anti-Constitúzionális sergek csavarognak ide 's tova, mellyek ellen az Ókastiliai Fő Kapitány 's a' Burgósi Prefektus Constitúzionális sergeket rendeltek-ki. — Burgosban a' következő nevű

személyek, elfogattattak: Cascairo, Echa-vari, Erroz, Maza (a' két utolsó a' Burgosi Káptalanhoz tartozó Kánonokok), a' Mirastoresi Carthusianusok Pater Prokurátora, két Kárméliták, és egy Parochus (ki a' Cortesi gyűlésnek is tagja). Mi volt a' plánumjók, nincs közönségessé téve.

A' Párisi Gazette-de-Francének a' Galliciai Apostoli Juntáról feljebb felhozott tudósítását, eleintén kétségbe hozták a' Párisi Liberalis Ujságok: de már most ők is adtak-ki ugyan azon dolgokról némely régibb dátumú tudósításokat.

B é c s.

Az Augustus 5-dikén kijött Bécsi Udvári Ujságban ilyen szomorú halotti tudósítást olvastunk: —“

„ Metternich-Winneburg-Ochsenhausen Maria Leopoldina Princzaszszony, a' ki 1797-ben Januárius' 17-dik napján született, 1817-ben September 15-dikén Fo Méltóságú Gróf Galanthai Esterhazy Jósef Ur ö Nagyságával házossági életre lépett vala, Juliusnak 20-dik napján Bádénben, életének illy ifjú virágában, 23 esztendő és 6 hónapos korában, meghalozván. Illy hamar való szomorú halála által Herczegi Szülőit, szívesen szeretett Ferjét Testvéreit és minden hozzátartozóit legmélységesebb gyászra juttatta. Azon igen szép tulajdonságok mellyekkel a' természetol felruháztatott vala, 's az ő szeretetre méltó legünümabb lelki formáltatás által felségesített talentumai, és minden a' mivel csak a' szerencse valakit boldoggá tehet, sokáig tartó örvendetes életbéli gyönyörüséget látszának neki 's mind azoknak, kiknek szeretetjelnek birta, igérni: csak egészségi igen nagy gyengesége álla ellent ezen szép reménségeknél 's temeté őtet ily hamar a' sírba. A'

legtisztább elme, a' szerencsésen kifejtődött talentomok, a' kellemetesség által lelkesített testalkatás, 's az ifjú eleven elmesség, őtet a' társaság' ékességévé tettek vala. Egész minéműségének szemérmetes kedveltetősége legtisztább jószágot, jó indulatot, 's gyermeki kegyes érzékenység által lelkesített szívet mutatott-ki. Még legnagyobb szenvedéseiben is, 's mikor már másokat félelmes rémlésekkel töltött-el, az ő tulajdon maga gondolkodásai 's nyájas félelmeskedése, ekkor is mind csak az ő szenvedő rokonait, hozzájartozóit, tárgyazták. Ekképpen, szeretettel telyes 's minden esmerősseitől szerettetett lévén, minden némű tulajdonságokkal felékesítette vala, hogy azokat, kikhez közelébről tartozott, boldogítsa. Két hónapoknál csak kevéssel több idő telt vala el, hogy a' közelebb mult Máj. 6-dikán a' halál az ő keresves Szülőit egy ifjabb leányoktól Clementina Princzaszszonytól a' legnagyobb 's legritkább Ifjúsági szépségnek első virágában megfosztotta.

* * *

Császár és Király ö Felsége méltóztatott Erdélyi Thesaurariusá kineveztetett Báró Miske Jósef Cs. K. Valóságos Camerarius Urat, a' taksának elengedésével Valóságos Titkos Tanácsossá kinevezni, ki is az ezen méltósággal öszszeköttetve lévő hitet e' hónapnak 10-dikén tette-le az ő Cs. K. Felsége' kezébe.

* * *

A' Cs. K. fegyveres seregeknél számos elomenetelek estek, mellyek közzül az itt következőket mi is feljegyezni kívántuk:

Generálmájorra neveztetett a' Colloredo Jeromos Regementnek eddig volt Oberstere Rétsei Rétsey Ádám Ur —

Obersterekké lettek: a' Székely Huszár Regiment' eddig volt Oberst-Lieutenantja Köröspataki Kálnoky Gróf Ur ugyan ezen Regimentnél; a' Fő Herczeg Károly' Ulanusainál volt Oberst-Lieutenant Kressensteini-Krész Ur ugyan ezen Regimentnél —

Oberst-Lieutenántokká: a' Lajos Fő Herczeg' Gyalogjainál Májor Bongard Ur, azon Regimentnél; a' Vacquanténál Májor Szeberneki Pavianovich Antal Ur, a' Regimentnél; Fő Strázsamester Balogh Ádám Ur a' Würtemberg Huszárjainál, hasonlóképpen ezen Regimentben, Gróf Clam-Martinicz Károly a' Schwarzenberg Ulanusaitól a' Koronaörökös Ferdinandus Fő Herczeg' Vasas Regimentjénél, a' János Fő Herczeg Dragonyos Regimentjéhez tartozó Májor Weis János Ur, a' ki Korfui Közönséges Conzúl, elémozdittatván, ezen szolgálatjában meghagyatott, Gróf Hallerköi Haller László Ur a' Székely Huszároknál eddig volt Májor, ugyan ezen Regimentben, 's Galanthai Gróf Esterházy Vincent a' Károly Fő Herczeg' Ulanusainál volt Májor Ur is, ugyan azon Regimentnél.

* * *

Ausriában az Augustus felettébb heves napokkal kedveskedik. Ha sokáig így tart, 1811-dik esztendőbeli úgynevezett Üstökös - csillagi bort remélnünk: pedig más felől fájlalva kell szemlélnünk,

~~~~~

Jegyzés. — A' múlt Kedden nagy innep lévén, azért nem küldhettük-el XIII-dik számú Kurirunkat, hogy a' ki a' stempelezésére ügyel, előre nem stempeleztetett, papirosat, akkor pedig már nem lehetett, mert innepen nem stempeleznék. Most azért más fel árkust küldöttünk.

hogy ma, Augustus' 18-dikán, újságul is alig látni érettecske szöllöt. Azonban egy jó September mindent helyre hozhat.

Magyar Ország.

Pestről így irnak az aratásról: —

„Már Pest körül végbe ment az aratás. Több hetek óta száraz és meleg idők jártak, néha borongó felhőkkel és erős szelekkel keverve. A' termés általában középszerű sinsen, 's majd mindenütt felére teszik a' tavalyinak. Ha így tart a' szárazság, Bor sem sok lesz. Azért az elörelátók már most vásárolnak, 's erre nézve a' Bor ára felszállott — (talán felhágott).

(Pétersburgból ellenben nagyon ellenkező és kedvetlen időjárásról tudósítatunk. Ott csak Julius' 19-dikétől fogva kezdtek jelenteni magokat a' nyári napok. Julius' 2-dikán irták a' S. Petersburgi Ujságban, hogy ott és a' környéken már két hetekig olly tartósan esett volt az eső, hogy csak egy minutumig se' szünt-meg. A' víz a' térségeken fekvő réteket elborította; a' kerti vetemények a' vízben elfultak és elrothadtak; 's a' volt a' fájdalmas, hogy a' birodalom' távolabb levő részeiről is hasonló irtak, p. o: Minskből, Mohilewből, Witespkból, Rigából. Altaljában szollván a' jó aratáshoz semmi reménség nem volt).